

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Bucuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

— „Slugă vicleană ... te-am iertat, — căci m'ai rugat“ ...

Așa am auzit citindu-se, — între altele — acestea cuvinte din minunata asemănare a Mântuitorului nostru Isus Christos din sf. Evanghelie dela Mateiu C. 18 v 23 într'na din Duminecile trecute. Acolo în Evanghelia XI. după sf. Rusalii ni-se înfățișază printr'o minunată și foarte potrivită asemănare împărăția Tatălui nostru ceresc. Și se spune despre ea, că asemenea este unei împărății pămîntești, peste care domnește un împărat. Și împăratul acela mulți datornici a avut. Și pe foarte mulți dintre ei i'a iertat de datoria lor. Mai ales pe unul dintre ei l'a avut în vedere și l'a luat în seamă și după multe și umilite și stăruitoare rugăminți ale lui, — i'sa făcut milă de el ... Și i'a iertat lui toată datoria ... Ci iată ce se întâmplă? Nici nu s'a depărtat bine dinnaintea feței Stăpânului său. — că se și duce această slugă scăpată acum de curând de datoria sa și cel dintâi drum al lui se îndreaptă spre un amărât și strâmtorat datorăș al său, care îi datora o sumă neasemănat mai mică, decât aceea de care fusese el iertat din partea Stăpânului său. Și fără zăbavă și fără milă și fără nici o înțelegere și răbdare a și început să și ceară datoria sa. Și cu mare asprime și cu furie i'a cerut socoteală. Și mult s'a mahnit inima datorășului aceluia și nici știa el în grabă ce să poată face, să scape de năcazul ce îi căzuse pe cap așa pe neașteptate, să poată eși din incurcătura care îl strâmtora fără nădejde de mântuire ... Și când îngrijorarea acestuia părea mai urcată, — iată că a și „ajuns la urechile Stăpânului,“ fapta nerecunoscătoare, nemiloasă și nerușinată a slugii sale ... Și numai decât l'a și chemat

înaintea feței sale ... Și aspru și cu mânie l'a cercat pe el și l'a dovedit în fărădelegea lui și l'a muștrat pe dânsul zicând: „Slugă vicleană, te-am iertat (de datorie) căci m'ai rugat“ ... Și tu acum drept recunoștință și răsplată nu ai aflat altceva mai bun de făcut decât să asuprești pe deaproapele tău pentru datoria neasemănat mai mică pe care îi-o datorește? Astfel ai răsplătit tu mila mea față de tine? ... Și îndată slugilor sale a poruncit ... Să'l prindeți, să'l legați și „să'l aruncați în întunerecul cel mai din afară“ ... Acolo unde este plânsul și scrâșnirea vecinică a dinților ... „Deoarece cum voiți voi să vă ierte și Tatăl vostru cel din ceriuri păcatele voastre, dacă voi nu iertați greșelile deaproapelui vostru?“ Căci scris este: „Cu ce măsură veți măsura, vi-se va măsura.“ Pentru că Tatăl vostru cel din ceriuri de șapte zeci de ori câte șapte și mai mult vă iartă păcatele voastre, căci cu atât mai vărtos datori sunteți să faceți și voi asemenea, iertând greșala neasemănat mai mică și mai ușoară a deaproapelui vostru ...

În zilele noastre ne este dat să vedem aproape întreg cuprinsul pământesc străbătut de Legea nouă a lui Dumnezeu—Fiul. Credința creștină s'a răspândit până și în cele mai îndosite colțuri ale pământului ... Câteva neamuri mai mărunte, dacă au mai rămas păgâne, răslețite pe din afară ... Viitorul le va îndrepta și pe acestea spre lumina adevărului vecinic. Dacă astfel stau lucrurile, în lumea aceasta mare și frumoasă, trebuie să mai spunem, — că oamenii din partea aceasta de pământ (Europa) se țin cei mai deștepti și mai învățați. Și ei aproape toți sunt creștini. Ori trebuie să recunoaștem, că în puține locuri de pe suprafața pământului este atâta ură, tulburare și gând de răzbu-

nare, cași între acestea popoare, cari ar trebui să trăiască în cea mai deplină înțelegere, în iubire și să se sprijiniască împrumutat. Așa după cum le spune Legea sfântă alui Dumnezeu în porunca III.: Să iubești pe deaproapole tău, ca pe ține însuși. Mai ales ura este patima care roade inima lor. Unele se uresc pentrucă sunt mai mari, altele pentrucă sunt mai bogate, altele se țin mai învătate, unele din lăcomie. Așa încât întreaga Europa este cași un mare viespar, cu popoare în cari clocotește ura nimicirii și a răz-bunării. Să nu ne gândim decât numai la războiul cel mare din urmă, care a încins lumea întreagă. Oare nu ura a fost patima aceea oarbă care a dat cele mai crude și mai înfricoșate arme în mâna acestor popoare, ca să se prăpădiască unale pe altele. Și nu s'au mulțumit... Simțim cu toții, cum mocnește și pâlăie în cenușe, pe ascuns încă și mai cumplit poate ca în trecut, chiar în timpurile de față patima urei clocotitoare. Și totuș acestea popoare nu se sfiesc să ispițiască pe Dumnezeu în chipul cel mai fățarnic și unele chiar fără de rușine. Pentrucă zilnic se înalță de pe buzele acestor neamuri rugăciunea pe care o îndreaptă către Tatăl lor ceresc, în care între altele șfii să spună atât de frumos: „Și ne iartă (Doamne) păcatele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri“... Și când colo? Oare nu le-am putea dovedi pe ele, spunându-le și lor asprele cuvinte de mustrare ale lui Dumnezeu, spuse slugii aceleia netrebnice, despre care e vorba în sf. Evanghelie: „Slugă vicleană te-am iertat, căci m'ai rugat“... Și cu mult drept. Câte păcate le-a iertat și le iartă lor zilnic Bunul Dumnezeu, pentru că îl roagă. Și care este recunoștința lor? Oare iartă apoi și ele greșalele greșiților lor? Atunci să nu fie nici o mirare dacă lumea întreagă fierbe... Și dacă eu se vor îndrepta, — vor tot fierbe, pânăcând îi va ajunge mânia îndelunrăbdătorului Dumnezeu. Pentrucă vorbele lor sunt o minciună, ele răsar de pe buze și nu din inimă...

La noi în țară încă nu cu mult mai altfel stau lucrurile. Ne urâm, ne săpâm, ne disprețuim unii pe alții. Și o facem aceasta unii din mândrie, alții din lăcomie și poate cei mai mulți din slăbiciunea minții și mai ales însă din slăbirea credinței noastre lipsită de iubire și înțelegere frățiască. Să ne trezim și noi și să ne aducem aminte cu frică de acestea cuvinte de mustrare ale lui

Dumnezeu. Ca năcumva să ne ajungă dreapta Lui răsplătire... Și să zicem și noi cu vechiul cântec bătrânesc:

„Iarba rea din holde piară,

Piără dușmanul din țară,

Ca între noi să nu mai fie,

Decât flori și armonie“ Așa să fie!

Dreptatea.

Cei vechi spuneau, că dreptatea este virtutea principală și într'adevăr dacă privim mai de aproape această virtute, vedem că ea conține pe toate celelalte. Dreptatea ni se prezintă în cugetele, în sentimentele, în vorbele și în faptele noastre. Sf. scriptura pentru aceasta îi numește dreptți, pe aceia, cari sunt fără de prihană în cugetele, sentimentele, vorbele și faptele lor.

Să examinăm cum ni se arată dreptatea în cugetele noastre! Dacă noi judecăm lucrurile în sinea noastră așa cum sunt într'adevăr, atunci gândirea noastră e dreaptă. Dar la aceasta este necesară virtutea înțelepciunii. Noi suntem dreptți în cugetele noastre, când nu suntem orbiți de vanitate și de invidie; de lăcomie și de orgoliu (mândrie). Va să zică dacă noi cunoaștem, în gândul nostru slăbiciunea noastră și nu vreau ca oamenii să se cuncască astfel decât cum suntem într'adevăr; dacă noi pe cei mai buni muncii de pildă îi luăm în cugetele noastre și nicidecum n'am vrea ca aceia să piară; dacă noi ne cugetăm adesea la aceea ce e a noastră și ce e a altuia; și dacă noi suntem convinși că înaintea Domnului tot omul este egal, fie rege sau cerșitor; — atunci cugetarea noastră este dreaptă.

În sentimentele noastră suntem dreptți atunci când nu urim pe nimeni; căci numai păcatul e demn de ură. Dar putem fi nedreptți în sentimentele noastre și cu iubire exagerată (prea mare), cu care ne întoarcem la oamenii aceia, pe cari ar trebui să-i iubim, ca pe semenii noștri și nicidecum altfel.

Dreptatea în vorbe este sinceritatea, care se teme de orice minciună și calomnie. Să iubim adevărul, să nu spunem nimic despre ce n'am putea răspunde, și să nu stricăm cinstea altuia cu lucruri scornite din aer. Multe nefericiri, familii ruinate se datorează minciunei și calomniei. Și dacă știm

ceva rău despre altul, numai acolo să-l spunem, de unde aşteptă lecuirea acestui rău.

În faptele noastre atunci suntem drepți, când așa măsurăm altuia, cum ne-ar plăcea să ni se măsoare nouă. Dacă noi nu luăm ce e a altuia, dacă noi nu-i facem rău semenului nostru, dacă noi și în faptele noastre recunoaștem dreptul de a trăi al fiecărui om, atunci noi ne putem socoti drepți în faptele noastre.

Dacă am citit cu băgare de seamă și-rurile aceste, vedem că omul drept nu poate fi vanitos, invidios, lacom și orgolios, el nu poate fi mincinos și calomniator; el nu urește pe nimeni și n'are iubiri neierate; el cinstește proprietatea și drepturile altuia. La aceste toate se adaugă că omul drept dă bunului Dumnezeu ce e al lui, va să zică omul drept e virtuos.

Dr. Irena Berinde

Dela Sate.

Constituirea AGRU-lui în parohia Oncești.

Cu tot dreptul sunt mândri Onceștenii de obârșia lor, pentru că deja în anul 1360 se amintește această comună în un hrisov cu data de 14 Mai, ca proprietatea și moșia românului credincios Oanciuc fiul lui Stan. Au rămas urme a două cetățuie în aceasta comună de frunte și azi, probabil încă din vremea Dacilor, una spre miază-noapte dela comună, în apropierea izvorului mineral, pe vârful unui deal ascuțit, cealaltă spre răsărit, către comuna Bărsana. Biserica de lemn e mică, pictată în anul 1802. Pe vremuri aveau Onceștenii două biserici, însă ambele au fost distruse de trăsnet; cea de acum a fost adusă din Criciova apa Talaborului.

În vremurile mai apropiate din această nobilă și credincioasă comună și-au tras originea strămoșii marelui cândva Metropolit de Alba Iulie și Făgăraș, Ioan Vancea.

Dela anul 1876 până în prezent parohia e administrată de parohul-protopop octogenar Ștefan Anderco, Arhidiacon; preot zelos, care a zidit o casă frumoasă parohială de piatră, școală confesională și al alui e meritul că în aceasta comună profesii mincionoși nu au putut tulbura pacea sufletească, erezită dela strămoși.

Acum cu constituirea AGRU-lui, întimplată în ziua de 31 August a. c. credincioșii

acestei parohii s'au conformat și încopciat în viața activă a credincioșilor catolici de pe tot rotogolul pământului, făcându-se părtași Internaționalei acelei ideale, în care cu toți suntem frați, fără considerare că ce limbă vorbim, în care comunitate legea fundamentală este: iubirea deaproapelui, e o singură poruncă: împlinirea voinței lui Dumnezeu, și este numai un singur cărmuitor, urmașul sf. Apostol Petru, Papa dela Roma, azi Piu XI.

La chemarea păstorului lor sufletesc, credincioșii acestei parohii s'au adunat cu mic cu mare la aceasta adunare generală de constituire, și după ce la un improvizat examen din catehizm, inscenat de Rev. Dn. Protopop Darie Vlad, delegatul Vicarului Episcopal, membrii comitetului de organizare, au putut constata cu plăcere, că în comuna Oncești atât băieții cât și fetele în vârsta cea mai fragedă — de câte 6—8 ani, sunt pe deplin în clar cu elementele fundamentale ale credinței catolice, — regretăm mult că am scăpat numele celor examinați, în fața credincioșilor adunați, pentru că ar merita să fie lăudați, — s'au făcut înscrierile membrilor în Asociațiunea Generală a Românilor Uniți (AGRU.) în parohia Oncești.

S'au înscris ca membri ajutători cu câte 20 lei: Iura Iuon I. Petru I. Nuțu, Godjea Vasalie I. Lupu' Dragoș Nuțu I. Petru Măricuți, Tivadar Iuon I. George, Pop Iuon I. George, Vișoan Ileana I. Alexa, Grigor Iuon Nestachi, Godjea Gheorghe, I. Lupu, Puicar Iuon I. Nuțu, Godjea Gheorghe I. Lupu, Godjea Mihai Măricuți, Gogjea Iuon I. Petru, Ungur Gheorghe, Dragoș Mitru I. Vasalie, Negrea Grigore, Iura Gheorghe I. Nuțu I. Nuțu, Grigor Pelaga a diacului, Iura Maria I. Gavrilă, Pop Iuon I. Vasalie, Rus Pelaga I. Petru, Gogota Vasalie I. Mihai, Godjea Vasalie I. Simion, Godjea Mitru I. Gheorghe Dumitreșe, Godjea Vasalie I. Petru Mihai, Pop Vasali I. Mihai Popan, Iura Pelagă crâznic, Godjea Nuțu I. Iuon Călini, Godjea Vasali ai Măricuți, Mihali Mitru I. Gheorghe, Dragoș Petru I. Gheorghe, Pop Vasali I. Nuțu Grigor Marie m. Godjea Gheorghe, Godjea Docă m. Grigor Petru primar. Cu 30 lei: Cudriș Alexandru. Ca membri activi cu câte 100 lei: Grigor Gheorghe cantor, Godjea George I. Andraș, Iura Mimai crâznic, Grigor Petru primar, dr. Anderco Izidor avocat, Fridrici Iuon, Godjea Gheorghe I. Vasalie I. Lupu.

La propunerile făcute de Rev. Dn. Ar-

hidiacon Anderco cu unanimitate au fost aclamați de Președinte : Dragoș Nuțu I. Petru vice președ. I. Godjea Vasalie a Lupului, vice președ. II. Grigor Iuon alui Petru, Secretar : Iura Iuon, ajutor de secretar : Godjea Iuon I. Petru. Membrii în comitet : Godjea Mihai Măricuți, Dragoș Mitru I. Vasalie, Godjea Gheorghe I. Vasalie, văd. Godjea Gheorghe I. Iuon ai Mariei, Godjea Gheorghe a Lupului. Conducerea Casieriei s'a incredințat dlui : Gogota Vasalie I. Mihai. Censori : Pop Iuon alui Vasalie, Puicar Iuon I. Nuțu, Dragoș Petru I. Gheorghe. Procesul verbal s'a verificat de Rev. Dn. Arhidiacon și paroh Ștefan Anderco de Rev. Protopop Darie Vlad ca delegatul Rev. Dn. Vicar, dr. Anderco I. Dragoș Nuțu, Godjea Vasalie și alții.

Cei prezenți s-au despărțit ferm hotărâți, că vor și lucra și nu-și vor considera implinită datorința cu simplă constituire.

AGRU în parohia Cornești.

În aceasta mică dar credincioasă parohie, s'a constituit Comitetul parohial în ziua de 24 August a. c. La propunerea făcută de M. On. Paroh Iosif Fucec au fost aclamați de Președinte : Bârlea Iuon I. Ștefan, vicepreședinte ; Rad Petru I. Iuona a Petri, Secretar ; Rad George I. Petru Membri în comitet : Ivanciuc Iuo I. Iuon Popoci, Ivanciuc Simion, Ardelean Mărie I. Vașile. Conducerea casieriei s'a incredințat dlui Rad Mihai I. Iuon. Censori : Rad Iuon I. Petru I. Iuon, Rednic George curator, a Petri, Rad Vasile I. Petru I. Iuon. Procesul verbal de constituire a fost verificat de Rev. Dn. Vlad Darie protopop, Iosif R. Fucec paroh local, Ivanciuc Simion și alții. Casierul AGRU-lui în parohia Cornești a și început activitatea încasând în taxe 104 lei.

Proces-Verbal.

Dresat în parohia română unită. Sârbi, tractul cosăulului Jud. Maramurăș la 20 Iulie 1930 în adunarea generală a credincioșilor cu ocazia constituirii AGRU-lui în care s'au înscris ca membrii ajutători cu cotizația de 20 lei anual următorii :

Ștefan Dunca preot membru activ cu 100 lei Petru Șandor inv. Taur Petru cantor. Iosif Petru cantor, Pop Ștefan I. Iuon, Pop

Petru I. Vasile, Giurgi Iuon I. Gheorghe, Pop Petru I. Iuoo, Borodi Petru, Mărioara Mărie, Dunca Iuon, Borodi Vasile, Marinca Gheorgse, Borodi Iuon, Opriș Petru I. Simion, Moiş Petru, Hcași Gheorghe, Bălin Gheorghe I. Filip, Hcași Iuon, Bud Iuana, Gherman Lorinți, Sandor Vasile. Todoran Petru, Steți Vasile, Bălin Mărie, Ciceu Mărie, Giurgi Ană, Sima Ileană, Borodi Mărie văduvă, Bud Ileana. Marinca Dumitru, Ciceu Irină, Marinca Gheorghe I. Dumitru, Giurgi Irină, Borodi Iuon I. Iuon, Borodi Ileana, Borodi Pălagă, Giurgi Irină, Bud Vasile, Borodi Gheorge, Borodi Ileană Berindea Mărie, Pop Ileană văduvă, Hcași Mărie, Borodi Pălagă, Chindriș Mihaiu, Bălin Ileană, Giurgi Ioană, Borodi Petru, Berinde Năstafă, Codrea Pălagă, Pop Irină văduvă, Bud Ileana, Ghialog Mărie, Hcași Năstafă, Hcași Anuță, Hcași Ileana, Toporan Iacob, Pop Mărie, Ilea Irină, Bercea Ileana, Dămian Floare, Dămian Irină, Borodi Petru I. Dumitru, Tămaș Gheorghe I. Ștefan. Pop Vasile I. Mihaiu. Opriș Mărie, Bud Mărie, Chindriș Chirilă, Marinca Mărie, Chindriș Axenie, Șandor Ion, Dunca Gheorghe curator, Buftea Ileană, Pop Vașile, Faur Ștefan, Pop Mărie. Marinca Ileană, Tivadar Mărie, Borodi Mărie. Borodi Ană, Tivadari Vasile, Dunca Petru, Boltea Vasile, Giurgi Ileană, Dancuș Ileană, Boltea Pălagă, Pop Pălagă și Tămaș Gheorghe.

În total 1 activ și 89 ajutători.

Constituirea comitetului s'a făcut prin aclamațiune, fiind declarați ca președinte ; Borodi Petru I. Petru curator și la biserică din jos, Dunca Gheorghe curator, vicepreședinții, Faur Petru cantor și Opriș Iuon I. Iacob, secretar : Șandor Petru inv. casier Dunca Iuon și Pop Vasile, Membrii în comitet : Ștefan Dunca preot, Marinca Gheorghe I. Ion Iosif Petru, Șandor Iuon, Șandr Vasile, și Moiş Petru, iar cenzori, Petru I. Dumitru și Tivadar Vasile.

Nefiind alte desbateri la ordinea zilei, ședința se ridică.

Sârbi, la 19 August 1930.

(ss) Ștefan Dunca
preot

(ss) Petru Șandor
învățător

Calendar săptămânal.

14—20 Septembrie 1930.

14. Dumineca XIV. d. Rusalii și Înălț. sf. Cruci. (Ev. Ioan 19, 6)
15. Luni. M. Nichita.
16. Marți. M. Eufemia.
17. Mercuri. M. Sofia.
18. Joi. C. Eumenie.
19. Vineri. M. Trofin.
20. Sâmbătă. M. Eustație.